

(המשך מעמוד 39)
הדמות שימעה בנשטח. המוצג כמויגה
של מרטין בובר ואד. גורדון.
הסרטים שלו בהיסטוריה יהודית המ

לימין סטאלין
לשמאל ב.ג'.

ב אוגוסט 1966, אחרי הוועידה ה-20
של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית
טיט'ל מיפלגה שהיתה כאנדרשוואבת ל-
שמיר ולחבריו הסיפוריים והרעיוניים.

המאמר, "לוחות שבורים" היה ראש-החץ
לתפנית הפוליטית של משה שמיר, והוא
הביא לקול-חרושה במפא"י, שהיתה אז
בשיא מאבקה במפ"ם. מאמרים רבים
ניבאו את מעברו של שמיר לאגף ה-

אלא שכאן בא שר-ההיסטוריה וטרף
את קלפיו האדידאולוגיים של משה שמיר.
שוב פרצה מלחמה, וכוחות צה"ל נזעו
לקדש. שמיר שוב העביר מלחמה זו
למרות היותו בשנות ה-30 לחייו, במטה
הראשי של הפעילות בדריים, בהדרה-המילי-
חמ"ה העטור בשות כבודל של כתלים של-

ישראל-השלישית" באה הנסיגה מסיני,
ומשה שמיר, שטרם דבק בו חידק ארץ-
ישראל-השלמה, פירסם תוכנית מקורית
לפיתרון הסיכסוך הישראלי-ערבי. תוכ-
נית שמיר-הסתם אין לצפות ממנו שיציגה
בימים אלה מעל לדוכן הכנסת. וזה נוסח
התוכנית: "הצבא יפוג ויעזוב - אך ב-

"סניף להיטרל
בישראל"

שובו ממיביצ'קדש שלו, נקלע
משה שמיר לפרשת רצח-קסטנר, ו-

שמיר עם עמיתיו בגוש-אמונים
, כת של טהוריה-הנזע.

הוא ראה בה את התעוררות הפאשיזם
הישראלי. ברשימתו, "עם-לא-ידע" * הוא
בישר לקוראיו: "יש סניף להיטרל ביט-
ראל, יש סוכנים לנתעבות-באגודות, ל-

במאגרו האשים משה שמיר את ראש-
הממשלה ומנהיג סיעתו הפוליטית כיום
בפשע זה: "אך מעל לכל אלה, וישירות,
נכוון את מלחמתנו אל אכי-אבות הטומ'
אה, אל הפאשיזם הישראלי במקורה, אל
הרזיוויוניזם בכל נילגוליו, אל מה שקרוי
היום מיפלגת, חירות... כאן יש להסיף
למלחמה יזומה, למלחמת-מעט. יש לאגף
את הפאשיזמים שלנו לגלות את פרצופם,
וייש להעמיר על נושי-השם בלא להנית

מת, "מאפיה שמאלית" בארץ, הרי שיחור
דה הוא בכך, שתחריה שימרים את מט-
בעות-הלשון שלהם על שמיר ודעותיו
בהירוהוריהם בלבד, ואינם חושפים אותם
לאור השמש, כפי שעשה שמיר בעברו
השמאלני.

מתת נוסף של קורת-רח, שמעניקה
דמותו של שמיר מסוף שנות ה-50, הוא
ההתייחסות המוקדשת לשיחיו הקואליצי-
וניים בהורה הזה, הדתיים. ברשימתו
"עבודה וזה" * כתב: "עוברת עלינו עתה
בישראל אחת מתקופות-השיא בפעילותם
של כוהני הדת היהודית, מתוך המגמה
לחזור ולהשליט עלינו מישיבת-כפיה טר-
טאליטארי... איש ממחדשי הדת בישראל
אינו מאמין בתחייה דתית אמיתית, אינו
מאמין בנטיעת לב חדש בקרב הדור.
איש מהם אינו הושב על הצד המוסרי,
האיש, הרוחני של הפעולה. כל רצונם
וכל תביעותיהם מכוונים לעניינים של
מסורת, חוקים, מראה חיצוני, מנהג צי-
בור. הם מכפשים לחזק את הדת היהודית
דרך בתי-המדרש, מישיבות-הרשימה,
הכרתיות-החבורה, המישיבה. הם מכפשים
שיחיהם, צורות של כח..." ודיוקנה של
התורה הישראלית מצטייר בעיני משה
שמיר כך: "הרוצה לשמור שבת - ישי-
מר, הרוצה שלא לשמור - לא ישמור;
הרוצה יאכל בשר, אינו רוצה - לא יאכל
בשר; הרוצה יתחתן אצל רב, הרוצה
יתחתן אצל שופט, אז פקדו..." ונימקו
של שמיר לכך נראים כלקוחים מתוך ה-
הוזה של הרכבת הקואליציה החדשה:

שמיר עם עמיתיו בגוש-אמונים
, כת של טהוריה-הנזע.

מסכירים לנו, כי חולשתה של תנועת-
הפעולה היא הנורמת לחיוקה של ה-
תנועה הדתית. לולא נוסקה מיפלגת-פיני-
לי-ארץ-ישראל, מסכירים לנו, לתמיכתן
של קבוצת-המיעוט הדתית בעניינים ה-
מכריעים - לא היתה מותרת להם ה-
ענייני-הדת... נותר לשמיר להתבונן סבי-
בו ביום השבעת הממשלה הנוכחית, ו-
לחשוב על עצמו ככל שיעלה על דעתו.

לכפטריוטי
לפגרי-ספרותי

ב מהדף 1957, בעת פרישתו ההדרגתית
ממפ"ם. מילא שמיר תפקיד מכובד בי-
גיבושה של קבוצת-סופרים מסביב לחצרו
לדיד בן-גוריון. יש הטוענים כי מאמרו
ללוחות שבורים" היה פרי-עבודתו של נתן
אלתרמן, שהיה גוש-אכליו התרבותי של
בן-גוריון. אלתרמן אירגן באותה שנה
פגישות שקטות של סופרים באלום המרכז
לחצונו של ההסתדרות ברחוב ריינס בתל-
אביב. באחת הפגישות נוכח הרמטכ"ל
דאז, משה דיין, בפגישות אלה אורגנה
מיגננה של אנשירוח לעומס בן-גוריון.
מילבד משה שמיר ואלתרמן הצטרף להג-
נתו בנימין גלאי. חבר נוסף של שמיר
שהצטרף למיגננה זו היה המשורר שלמה
טגאי, שערך שבועון במימון הש"ב בשם
רימון. חבר אחר של שמיר, שנחלץ להגנת
עמוס בן-גוריון היה ייגאל מוסינזון, שתי-

בר ממש באותם ימים את מחזהו ורוק
אותו לנלבים, שמטרתו היתה להכשיר את
הקרקע לחיסול העולם הזה.
ב-1959 פירסם משה שמיר את כי עירום
אותו, שם הוא מרחיב עזרתו על עצמה,
ופותח בייצור תדמית ועבר שונים לדיוק-
נה, תוך הצגת מערכת-טעונית חדשה, ש-
עליה הוא מבסס את השקפת-עולמו. בספר
זה התחילה לתפוח לה דמותו של משה
שמיר הלאומי. העלילה מתרחשת בסביבת-
מדריכים המתקיים ב-1939, וגיבורו, "שובר
את הלוחות" של תנועתו, ויוצא נגד עמק,
האברה-רוחני של התנועה. בתקופת מרידתו
כתב גיבורו של שמיר מחזה על בניית
יריחו, מחזה שבמרכזו מחזה שני הבנים
קורבן על מיזבה החברה. בכי עירום
אתה ערך שמיר ריקוד טוויסט-אדידאולוגי
מורכב, שבמהלכו השתדל להוכיח שעוד
בסוף שנות ה-30' התנגד לאותם שישרת
משך 20 שנה, ועל שהוא צפה את האפשר-
רות של מילה-המדימה עם הערבים לעזמת
האופטימיזם וההומאניות של חברו עד
או במפ"ם. במהלך הספר הגיע שמיר
למסקנה, שסופרים רבים קדמו לו בהס-
קתה, שהארץ הזאת נבנתה עליידי אבות
מעל גופותיהם של בנים.
עם השלמת התפנית הפוליטית ממפ"ם
למפא"י, זכה שמיר להכרה שלה ציפה,
ובמקביל להכרה זכה גם בדירת-סופרים
בחיפה, בשיכון הסופרים שהועיד ראש-
עיריית חיפה דאז. אבא חושי, לכמה סופ-
רים ממוסדים עלימנה שיפארק אותו וזאת
עירגו ביצירותיהם.

נשיקות לאורי צבי
גרינברג

ב פסח 1960, בוועידת הסופרים הי"ט,
בשא משה שמיר את הנאום המרכזי,
שבו התקומם בגלוי ובפומבי נגד דעותיו
מתמל-שילשום. כשם שבעבר נילחם ו-
נאבק בלהט-מילולי רב עבר הוזהרתה
של הסיפורת-העברית עם ערכי-החברה
המרכסיסטיים, התחיל בנאום זה תקופת-
ביניים קצרה, שנמשכה עד למילחמת
ששת-הימים. תקופה שבמהלכה ייצג גי-
שות פשרניות ובעד-מימסדית לחלוטין.
בנאום באותה ועידה קבע שמיר:
"לגבי הסופר אין דבר מנוח וטיקטאבי
יותר מהארץ בריבוי... הסיפורת איננה
קטע במסכת החיים החברתיים, המדיניים
והארגוניים - אלא היא הרחבתם אל
מוחי למכבת הזאת..." ועל דבריו: אלה
של שמיר ציין פרופסור גרשון שקד:
"כול מניבורי שמיר את התחום החברתי-
מדיני, ונטלת את מקור חייתם. נראה לי,
שגם שמיר מנסה להפתגל לרוח הזמני
ומנתק עצמו מן הבסיס האמיתי של יציר-
רתו..."

לקראת סוף שנת 1961 עדיין חש עצמו
משה שמיר כחלק מהאבר החלי של ארץ-
ישראל-העובדת, והוא מצא לנכון לפרסם
סיפור המציג את אנשי לח"י כפושעים
וכגנבסטים ולהכשירם עד עפר, וזאת מ-
סיבות הינוכיות-לכלליות של שמירת ערך
הפלמ"ח בבורסה הסיפורותית. הוא פירסם
את סיפורו, "החלוקה-ישן" במעריב של
ראשיה-שנה.

ברשימתו, מודה אינו עוזב" שפיר-
סם במעריב (24.6.77) ניסה להוכיח שוב
את עקביות דרכו האדידאולוגית, והוא
ציין על כתיבתו: "זכרתי מחזה ראשון,
נתיכי נוסף הוא על חיילא בית-האלי אשר
בכרוו אנסדה יריחו ובעצרו הוצבו לד-
תיה. יריחו! עיר שיטודה-מחדש הוא לי
מחל חיי בארץ הזאת - בשנת 1939 לי
סמינר מדריכים של השומר-הצעיר! ריי-
חו - חלק מארצי ומאדמת ממע' ומשורש-
יניקתי - בסמינר רעיוני שבו מרביצים
כנו יעקב חזק ומאיר יערי את תורת חמה'
פכנו השמאלית..."
** בתגובה לסיפור זה, הגיב עמוס קינן
(העולם הזה 1257) וכתב על תיאוריו הגו-
עניים של שמיר: "משורר המזכיר את רגש
הנחיתות של הלכן בפני הכושי. כנראה
שבשדות הלכו רק אשכנזים, בימים הטור-
בים הם שחזרו לבני שוב..."
*** המתווך מטעם האומות המאוחדות,
שהציע את-בינאום ירושלים, ונוצח על-
ידי אנשי לח"י.